

היכל הוראה

פסקי דינים * תשובות * הוראות

מבי מדרשא "היכל הוראה" • מיסוד שר ההוראה מרן ה"קנה בשם" זי"ע
בראשות בנו נאב"ד היכל הוראה הגאון הגדול רבי משה בראנסדארפער שליט"א
מגדולי פוסקי דורינו ובעל שו"ת היכל הוראה * יו"ל ע"י איגוד הרבנים תלמידי "היכל הוראה"

גליון מא * פרשת בא תשפ"ד

בין כותלי ההיכל

פסקי דינים מתוך שאלות ותשובות ששלחו על שולחן ההיכל לפני מורינו הרב שליט"א

בענין אפיית המצות בעמדת לישת העיסה (פינער) עם המצאה חדשה, ללא חשש שחלק מהעיסה עומדת לרגעים בלי עסק כלל

עם התחלת העבודה באפיית המצות לקראת חג הפסח תשפ"ד הבעל"ט פנו מנהלי החברה החדשה לאפיית מצות "מצות בעקערי" בעיר אלעד יצ"ו אל מורינו הרב שליט"א בהיכל הוראה ובידם רעיון חדש להקל על מלאכת עיבוד העיסה (פינער בלע"ז) שכפי הנהוג היום במאפיות המצות הוא נעשה על ידי מוט ברזל שעמו מעבדים את העיסה עד להפיכתה לבצק המוכן לעלות על שולחן העורכים את המצות.

הרעיון החדש שלהם הוא עיבוד העיסה על ידי מוט ברזל המופעל על ידי כח הרגל, [ולא על ידי כח היד דהיינו הנפת המוט כלפי מעלה והנחתו על העיסה כפי שהיה נהוג בשנים האחרונות], דהיינו ה"פינער" מניח את רגלו על דושה [משטח ברזל שבמצעו הוא תפוס משני צידיו לעמודי ברזל ואפשר להזיז אותו מצד לצד מלמעלה למטה ומלמולה למטה עיין בתמונה] לחיצת הרגל על הדושה דוחפת כלפי מטה מוט שבראשו משטח הפוגע בעיסה ומעבד אותו. מנהלי המאפיה פנו למורינו הרב שליט"א ושאלתם בפייהם אם ישנה מניעה הלכתית כל שהיא להשתמש בהמצאתם החדשה. לדבריהם המלאכה קלה בהרבה וגם חוסכת בזמן העיבוד מאחר שבמלאכת העיבוד ברגל מתבצעת פעולת הבעיטה בעיסה במהירות של כמעט פי שלש וארבע ממלאכת העיבוד הידני שמצריכה זמן של הנפה והנחתה, [בזמן שבפעולה הידנית מתבצעת בעיטה אחת בפעולה הרגלית מבוצעות שלש או ארבע בעיטות].

ואמר להם מורינו הרב שליט"א שבשביל לתת חוות דעתו הוא צריך לראות את ההמצאה החדשה בפעולה, מורינו הרב שליט"א הגיע למפעל ואחר שראה את כל המהלך הביע את דעתו החיובית שבהמצאה הזו אין שום חשש של כח כחו והכל נעשה בכח אדם ממש, נוסף לכך הביע סיפוק רב מהעובדה שבפעולה הרגלית נוצר העיבוד בכל העיסה כאחת [עיין תמונה] ואין שום חשש שחלק מהעיסה ישאר לרגע בלי עסק כמו שכתב במשנ"ב סי' תנט סי"ב וז"ל: ועסק מיקרי שלש אותה או מנגולה בעץ וכהאי גוונא אבל לא כמו שיש נוהגין לדחוק ולבעוט העיסה בעץ במקום אחד דלא מהני זה למנוע מחימוץ בכל העיסה במקום שהעץ אינו דוחק [אחרונים]. והוסיף עוד ואמר שמהאי טעמא אביו מרן הקנה בשם זצוק"ל היה נמנע מלהשתמש במוט והקפיד שבחבורות לאפיית המצות שלו שיעשו את הפינער [העיבוד] רק בידיים ולא במוט משום שהיה חושש לעצמו שבעיבוד המצה על ידי המוט אין ההתעסקות בכל העיסה כאחת אלא מוגבלת למקום שבו מכה המוט ולוחץ ובעט את העיסה ובאותה עת שאר העיסה עומדת לרגעים בלא עסק כלל [עיין בספר שיעורי קנה בשם של רבינו זי"ע על הלכות פסח פרק שישי הערה ג].

הידור נוסף שישנו בהמצאה החדשה הוא שבעוד ובעיבוד הידני על ידי המוט צריך המעבד לגעת בידיו הן בעיסה והן במוט ויש מקום לחוש שמא ידבק פירור בידו וכשיגע במוט ידבק הפירור על המוט ואותו פירור ישאר בלי התעסקות ושוב ידבק בידו שאתה הוא מטפל בעיסה ותחזור לעיסה הרי שבעיבוד ברגל אין חשש של העברת פירור בצק למקום שאין בו עסק שהרי ידו אין לה שום מגע עם המוט.

סוף דבר אמר מורינו הרב שליט"א לבעלי המאפיה שלדעתו מעתה מן הראוי ונכון שכל מאפיות המצות שעד עתה משתמשות במוט הידני ישתדלו להשיג את המתקן הרגלי ויעברו להשתמש בו היות ובמתקן זה אין לחוש למה שכתב המשנ"ב שחלק מהעיסה ישאר לרגע בלי עסק.

הפינער בעמדת לישת העיסה בכלי החדשה רגל פינער, ללא חשש שחלק מהעיסה עומדת לרגעים בלי עסק כלל

בכל לחיצה עם הרגל כל העיסה נילשה ולא שחלק מהעיסה ישאר לרגע בלי עסק (כמובא במשני"ב ובשיעורי קנה בשם הלכות פסח)

אם מותר לחלק לילדים בט"ו בשבט פירות יבשים שיש בהם חשש תולעים

הונהג בתלמידי התורה שעורכים מסיבות שעושים לכבוד יום חמשה עשר בשבט, בו נוהגים המלמדים והמחנכים בבתי החינוך לחלק מגדים ומיני מתיקה, ובתוכם פירות יבשים, כגון תאנים, תמרים, צימוקים ומשמש, שמצוי בהם תולעים; הרי זה פשוט וברור שכל ההיתר שאפשר ליתן פירות אלו, הוא רק לילדים בעלי הבנה שאנו יודעים בהם שיבדקו את הפירות, או שיודעים לבדוק בעצמם או שיתנו להוריהם לבדוק, אבל לילדים שאינם בעלי הבנה, אסור הדבר מעיקר הדין!

על כן החוב מוטל על המחנכים שלא ליתן פירות יבשים המוחזקים בתולעים לילדים הלומדים בכתות הנמוכות, ובפרט אצל ילדים קטנים שאינם בעלי הבנה, כי נחשב כמאכילם בידים ממש.

סדר הקדימה בכרכות על שבעת המינים בט"ו בשבט כשאוכל הפירות בתוך הסעודה

נהגו ישראל לאכול פירות בט"ו בשבט ואוכלים משבעת המינים שנשתבחה בהן ארץ ישראל, וסדר הקדימה לברכה הוא, שכל הקודם ל"ארץ" הוא קודם לברכה, ולכן סדר הקדימה בפירות הוא כך: זית, תמרים, שהם הסמוכים לארץ בתרא, ואח"כ גפן, תאנה, רימון². אמנם אם אוכל את הפירות בתוך הסעודה, צריך להקדים ולברך על התמרים קודם לזיתים, כי הזית הוא דבר הבא ללפת בו את הפת³, וכל דבר שדרכו ללפת את הפת, מעיקר הסעודה הוא ונטפל לפת⁴. לפיכך, באופן שאוכלים את הפירות בתוך הסעודה לא יברכו על הזית תחילה אלא על התמרים⁵.

יש להימנע מנתינת מאכל לעופות בשבת שירה בעצם יום השבת אלא יניח לפני שב"ק שיאכלו בשבת

אודות המנהג ליתן מאכל לעופות בשבת שירה (בשבוע הבעל"ט פרשת בשלה) דמחד גיסא, הרי המג"א בס"י שכ"ד (סק"ד¹) פוסק דאסור לתת מאכל לעופות אפי' בשבת שירה משום שאין מזונתן עליך, וכ"פ המשנה ברורה (שם סקל"א), ומאידך גיסא הרי בספרים הקדושים מביאים מנהג זה. אולם למעשה יש להימנע מלתת לאכול בעצם יום השבת. והרוצה לקיים מנהגן של ישראל יקיים באופן שיניח על חלון ביתו האוכל מערב שבת שיאכלו מזה הציפורים בשבת⁶.

1. כמבואר בשו"ע (או"ח סי' שמג סעי' א) שאסור להאכיל לקטן איסור בידיים אפילו איסור דרבנן. ובמג"א (שם סק"ג) כתב וז"ל: ואיתא סוף פ"ט דשבת דאסור ליתן לתינוק חגב חי טמא לשחוק בו שמא ימות ויאכלנו, ואפי' דבר שאין בו איסור אלא משום כל תשקצו אסור ליתן לידו וכ"ש דבר טמא דחזי לאוכלו בעיניה, וכ"כ בהג"א שם והטעם דהוי כמאן דמאכילו בידיים, ע"כ. וכן הוא בשו"ע הרב (או"ח סי' שמג סעי' ט). הרי לנו להדיא דאף כשאינו נותן לו כדי שיאכלנו אלא לשחק בו ג"כ אסור ליתן לקטן דחיישינן שמא יבוא לאוכלו ועובר על לפני עיור, וכל שכן בנדון דידן שנותן לו דבר איסור כדי לאכלו בודאי שאסור לעשות כן. ובתשובה (שו"ת היכל הוראה ח"ה הוראה כה) הוסיף מורינו הרב שליט"א לתלמיד חכם אחד שהעיר, שהרי אף ילדים בעלי הבנה איך אפשר לתת להם פירות הטעונים בדיקה, הלא אפילו הם יבדקו, הרי אינם יודעים לבדוק כראוי ונמצא דספינן להו בידיים דבר האסור. ובאמת צדקה טענתו שהקטנים אינם נאמנים על בדיקתם, אולם בעיקר יש לסמוך על מה שזוהירו המחנכים את הילדים שיתנו את הפירות להוריהם או לגדולים אחרים שיבדקו הפירות מן התולעים, וזה כמובן ויעיל רק לילדים גדולים שהם בעלי הבנה ולא יבואו לאכול הפירות בלי בדיקת ההורים וכדו'. ואף כי בספר שו"ת בית שלמה (יו"ד סי' קנז) כתב, שהקטן יכול לבדוק לעצמו רק דאחרים אין יכולים לסמוך על בדיקתו, מכל מקום אין להוכיח משם לנדון דידן, דהתם מדבר על בדיקת נשים וקטנים פירות שיש בהם חשש לתולעים לצורך עשיית פאוודיל [ריבת שזיפים], דע"י הבישול נימוחו התולעים ואפילו לא נימוחו ודאי יש ששים כנגדם, אולם בנ"ד שאוכלים הפירות כשהם שלמים אי אפשר להיתר בבדיקת הקטן גרידא.

2. עיין שו"ע או"ח סי' ר"א סעי' ד.

3. כמובא במשנ"ב סי' קעד ס"ק לט.

4. עיין בשו"ע או"ח סי' קעז ובמשנ"ב ס"ק ב.

5. בתשובה (ח"א הוראה נה) הוסיף מורינו הרב שליט"א, שכן ראה אצל אביו מרן הקנה בשם זי"ע שנהג כן, ומהאי טעמא אם אכל בט"ו בשבט הפירות בתוך הסעודה היה מקדים לברך על התמרים לפני אכילת הזיתים.

6. כן הורה מורינו הרב שליט"א בתשובה (שו"ת היכל הוראה ח"א הוראה נו) בשם אביו מרן הקנה בשם זי"ע, ושם הוסיף מורינו הרב שליט"א עוד וז"ל: עובדא הוה בעת שהייתי חתן לפני נישואי הייתי עם רבינו האדמו"ר מתולדות אהרן בעל ה"דברי אמונה" זצוק"ל בטבריה, וכשיצא יחד עמי אבלח"א לשפאצ"ר (לשמוע ממנו דברי חזק והדרכה לפני נישואי), ודיברתי עמו על עניני הלכה ושאלתי לדעתו אודות מנהג זה, ואמר לי הגם שהגה"ק ממונקאטש בספרו נימוקי אורח חיים מיישב המנהג, עכ"ז אין לזוז מדברי הפוסקים המג"א והמשנה ברורה שכתבו להדיא שאין לעשות כן, עכ"ה.

מילי דהוראה

תינוק שנימול בטעות בתוך שמונה ימים וגם השם של התינוק נתנה בטעות ע"י אחר

שיכולים לקראו בשם שהם רוצים לתת לו והורה להם שהיות שכבר נקבע שמו של הילד אברהם אף שנקבע בטעות מכל מקום יניחו את שמו אברהם ויסיפו לו את השם ישעיהו על שמו של מרן החזו"א זצ"ל מאחר שהתינוק הזה נולד ביום היארצייט השלישי של החזו"א, ויקרא שמו בישראל אברהם ישעיהו.

ואחד מהנוכחים (העד לחתימת הכתובה החדשה) שאל הרי באמת יש לברר טעמו ונימוקו של מרן הגר"ש וואזנער זצוק"ל למה נשאר לילד שם שקבע לו אדם אחר שאינו אביו הרי הוא לא התכוון לקרוא בשם זה אלא את בנו האמיתי ולא לילד אחר.

ואמר מוריני הרב שליט"א דאפשר להיות ומצינו כמה פוסקים שסוברים דאפילו מי שנימול בתוך שמונה ימים ללידתו נחשב למהול (עיין שו"ע י"ד סי' רסב ס"ב ובנו"כ שם) והיות והטעם שנותנים השם דווקא ביום המילה הוא משום שמצאנו אצל אברהם אבינו שנקרא אברהם ביום מילתו כמובא ברוקה, וסבר מרן הגר"ש וואזנער זצוק"ל דכיון דנתגלגל הדבר שנימול ביום חמישי ללידתו וזה הוא זמן מילתו להנך פוסקים דנחשב למהול גם אם נימול בתוך זמנו מעתה זהו שמו הראוי לו כיון שניתן לו ביום מילתו [הגם שהיה בטעות], וכן העריך לו מוריני הרב שליט"א את הכתובה דאריכסא בשם אברהם ישעיהו עם וי"ו בסוף ולא ישעיה בלי וי"ו כשמו של החזו"א כמו שקבע לו אז לפני כשבעים שנה מרן הגר"ש וואזנער זצוק"ל.

בשבוע העבר בא אחד מעיר..... בגיל שנות השבעים בערך, שאבדה לו הכתובה אל מוריני הרב שליט"א לערוך כתובה דארכסא בשעת הכתיבה כשנשאל לשמו אמר ששמו אברהם ישע"י ושאל אותו מוריני הרב שליט"א אם שמו "ישעיהו" עם וי"ו או "ישעיה" שהם שתי שמות נפרדים [עיין אהע"ז סי' קכט בשמות אנשים] ועל זה אמר ששמו "ישעיהו" עם וי"ו על שם מרן חזון איש זצוק"ל, ושאל אותו והרי החזון איש היה שמו אברהם ישעיהו ולמה אתה אומר שרק השם ישעיהו הוא על שם החזון איש ולא השם "אברהם".

ועל זה אמר שבאמת רק השם ישעיהו הוא על שם מרן החזו"א משום מעשה שהיה כך היה מה שסיפר לו אביו כי בהיותו ביום החמישי ללידתו היתה אמו בבית החולים..... וליד עריסתו היתה עריסה נוספת של תינוק בן שמונה ימים שהיו צריכים למולו, ובטעות הביאו אחד מהצוות המחלקה מחלקת יולדות, את עריסתו להורי הילד השני והם ערכו לו ברית וקראו שמו אברהם, רק אחרי הברית נודעה הטעות שלא זה הוא הילד שהיה צריך להיות נימול היום, כמובן שהשיבו את הילד שהיה ביום השמיני ללידתו ומלו גם אותו ונתנו לו שם, ואילו אתו המתינו עד ליום השמיני ללידתו להטפת דם ברית (עיין בשו"ע י"ד ובפוסקים), ובאו אל מרן הגר"ש וואזנער זצוק"ל שאז כבר היה משמש מורה הוראה בשכונת זכרון מאיר בבני ברק, לשאול על כל הטעות הנ"ל ואיך יקראו לילד שקיבל את שמו בטעות ובפרט שהשם הזה היה מיועד לילד אחר ולא לו, האם יניחו את שמו אברהם או

הלכה והוראה בישראל

באחד שיש לו עופות חיים בביתו, ומאכילם כל יום לפני שאוכל פת שחרית כהלכה, ועתה מחמת מהירות הלך לכולל, ושאלתו אם מותר לו לאכול כעת פת שחרית בכולל אף שעדיין לא האכיל את העופות

זה נתעלם מהט"ז כמ"ש במקומו בחיבורי בס"ד, עכ"ד. ומשמע מדבריו דבכל גווני האיסור במקומו עומד.

ועיין בביאור הלכה (סי' קס"ד ד"ה ומ"מ) שכתב בשם המ"א הביא בסיומן רע"א בשם תשובת מהר"מ דלאכול קודם הבהמה הוא איסור דאורייתא ומשמע דס"ל דהוא דרשה גמורה ולא אסמכתא.

אולם כתבו הפוסקים דהכל תלוי בגדרי צער בעלי חיים כמו ששמעו מדברי השערי תשובה סימן קס"ז סק"ט שהביא בשם הברכי יוסף שצריך לצוות ליתן מאכל לתרנגולים בבוקר כדי שלא יעבור על איסור צער בעלי חיים, ועל כן היכן שהדבר כרוך בטרחה יתירא אינו מחוייב בזה כמו שנפסק להלכה בשו"ע (אבהע"ז סימן ה' סעיף יד): "כל דבר הצריך לרפואה או לשאר דברים לית ביה משום צער בעלי חיים. ולכן מותר למרוט נוצות מאוונות חיות וליכא למיחש משום צער בעלי חיים. ומכל מקום העולם נמנעים מכך, והוא אכזריות" ע"כ. והמקור לזה כתב בבאור הגר"א דהוא מחגיגה (דף יד ע"ב): מהו לסרוסי כלבא, וממסכת שבת (דף קי ע"ב): הרוצה שיסרס תרנגול, יטול כרבלתו ומסטרס מאליו. וגם ממסכת שבת קנ"ד: והאיכא צער בע"ח, ואיך טענה בתחילה, ומטעם זה מותר לו להעמיס עליו משא כדי להרויח ממון, ואם כן לא מסתבר שיצטרך לפזר ממון כדי למנוע ממנו צער.

ע"כ הנלענ"ד דבנדון דידן מעיקר הדין שפיר לא נאסר באכילה מחמת הטרחה יתירא, עכ"פ מהיות טוב אמרתי לו דאם הדבר קשה עליו לשוב לביתו ולהאכיל העופות העצה היעוצה היא או שיטלפן לאחד השכנים שיתן לעופות את מאכלם או שיקיר העופות בפני שלשה ואז אין מזונותיהם עליו. וכל זה הוא לענין אכילה אבל לענין שתיה לית דין צריך בשש שהוא מותר כמו שכתב במגן אברהם (סי' קס"ט ס"ק יח) בשם ספר חסידים דלשתות אדם קודם כדאשכחן ברבקה שאמרה שתה וגם גמליך אשקה.

[ועיין עוד מש"כ בהיכל הוראה (ח"ב במילי דהוראה להוראה קצג) בענין גידול עופות בין טהורים בין טמאים בתוך ביתו ובאחד השיחים שהיו לי עם מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א שאלתי אותו דלפי הספר חסידים (צוואה סה) משמע דאפילו תורים ובני יונה שהם כשרים לאכילה אסור לאדם לגדל בביתו והשיב לי דדוקא בביתו אסור אבל בחצירו לא אסר אדם מעולם וזה דייק בספר חסידים בלשונו לומר לגדל בביתו כלומר דוקא בביתו אסור אבל לא בחצירו.]

רשמתי את אשר חנני השי"ת משה בראנדסדארפער

יום רביעי כב טבת תשפ"ו
בבי מדרשא היכל הוראה ירושת"ו

אודות מה שנשאלתי היום מאברך אחד שלומד בכולל ישיבת פעה"ק במרכז ירושלים ודר בשכונת נוה יעקב [שהמרחק ביניהם הוא נסיעה של כמחצית השעה] ויש בביתו עופות והוא מקפיד כל יום להאכילן קודם שהוא עצמו אוכל, והיום היתה שעתו דחוקה ולא הספיק לאכול קודם שנסע לכולל וכשהגיע לכולל נזכר שכיון שהוא רגיל לתת להם מאכלם קודם שהוא אוכל ואחר שהוא עצמו לא אכל גם לא הניח לפניו מזון והוא שואל אם מותר לו לאכול פת שחרית כשהוא בשיבה קודם שנתן לעופות שלו לאכול ובאם האכילה אסורה עליו אם מותר לו לכל הפחות לשתות כוס קפה קודם הלימוד. והוריתי לו שהיות ולשוב לביתו בשעה זאת יש בו גם טירחא דגופא וגם טירחא דממונא אינו מחוייב בזה ובפרט שזה כרוך גם בביטול תורה שלו ושל החברותא שלו ואם לא יאכל פת שחרית גם זה יפריע לו בתלמודו על כן שפיר יכול לאכול עכשיו אף שעדיין לא האכיל את העופות. (וכן מצאתי שכן דעת מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל דהיא דאיכא טירחא יתירא לא נאסר באכילה קודם שיתן לבהמתו מובא בספר חשוקי חמד [גיטין סב א] של הגר"י זילברשטיין שליט"א).

דהנה מקור הלכה זו הוא בגמ' [גיטין סב א] הכי אמר רב יהודה אמר רב: אסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לבהמתו, שנאמר: ונתתי עשב בשדך לבהמתך, והדר ואכלת ושבעת, ונרמז זה בהלכה (או"ח סי' קס"ט) יאכל מיד ולא ישיח בין ברכה לאכילה; ואם שח, צריך לחזור ולברך א"כ היתה השיחה בדברים מענין דברים שמברכין עליו, כגון שברך על הפת וקודם שאכל אמר הביאו מלח או לפתן וכו' תנו מאכל לבהמה וכיוצא באלו, א"צ לברך, ע"כ. והטעם שאמירת תנו מאכל לבהמה לא חשיבא הפסק הוא מהאי טעמא דאסור לאדם לטעום קודם שיאכיל לבהמתו כמו שכתבו המפרשים שם. ובשו"ת שאילת יעבץ (חלק א סימן יז) כתב דמסוגיית הגמרא בגיטין (דף סב ע"א) "רב הונא ורב חסדא הוו יתבי, חליף ואזיל גניבא וכו' אמרי ליה ליטעום מר מידי, אמר להו הכי אמר רב יהודה אמר רב: אסור לו לאדם שיטעום כלום עד שיתן מאכל לבהמתו". הנה גניבא היה מחוץ לביתו ובכל זאת סירב לטעום עד שיתן תחילה מאכל לבהמתו משמע דאפילו מי שאינו בביתו אינו רשאי אף לטעום דבר עד שיתן לבהמתו קודם. א"כ מי שיש לו בהמה אינו יכול לטעום כלום בבית אחר. כל זמן שלא הקדים לה מזונותיה בעתם. ודבר

הפקח: "אגורה" 105646-33-053

איגוד הרבנים
תלמידי היכל הוראה
בארה"ק העונים
לשואלים דבר ה'
זו הלכה

יחשלים	חפיפה
בית שמש	קרית ספר
ביתר	כתמיאל
בני ברק	טבריה
טל סטון	צפת
אשדוד	אור הגנוז
חצור	נוף הגליל
תעננה	

זמני קבלת קהל במרכז "היכל הוראה" בירושלים ח' זוננפלד 3 טל' 02-5322775

מוצש"ק ומוצאי יו"ט מחציה שעה אחרי זמן ר"ת למשך שעה	שבת ויו"ט משעה קודם השקיעה עד רבע שעה קודם השקיעה	ערש"ק וערב יו"ט לפנה"צ 11:00 עד 1:00	א-ה מהשעה 10:00 לפנה"צ עד 9:00 בערב רצוף
---	--	---	---

ע"פ תקנת רבינו מרן ה"קנה בשם" זי"ע שאלות דחופות או שאינה סובלת דיחוי, בכל עת וזמן בימים ובלילות.

בית מורינו הגאב"ד שליט"א
מלך בנין היכל הוראה
טל' 053-3111159 פל' 02-5370033

בית בני הרומ"ץ
הרה"ג שמעון עוזר בראנדסדארפער שליט"א כמה דקות מההיכל
רחוב רבינו גרשום 5 [כניסה א' קומה 2] י-ם פל' 0527155774

לקבלת הגליון במייל 5322775@GMAIL.COM